

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

La possibilitat del «retorn»

No sé si l'alarma produïda l'altre dia per les falses noves de la crisi va ésser un *ballon d'essai* per polsar l'opinió i tantejar l'efecte que produiria el retorn d'en Maura. Lo que sé es que la situació continuïa igual que aquells dies, que la crisi es permanent, y que'l maurisme està a la porta com a única solució dinàstica ab que subvenir a la caiguda del govern Canalejas. Es dir que no hi ha, dins les probabilitats monàrquiques, ni la voluntat d'encaminar la política envers solucions més civils y lliberals que les representades per en Canalejas, ni's troba, en conseqüència, dins el dinastisme un partit organitzat ont s'encarni la necessaria representació progressiva evolutiva, sense la qual els règims se fan incompatibles ab el temps y cauen com a fruites a punt de pudrir. La monarquia no disposa

de partits hàbils pera recullir l'herència d'en Canalejas: pel costat conservador hi ha una tal solidaritat entre'ls polítics dretistes, que tots recaben pera sí, gregariament, la culpa que va ferlos incompatibles ab Europa y ab totes les esquerres. Pel costat lliberal, la manca de fe en l'apoi del poder reial ha impedit que's constitueixi un organisme hàbil d'esquerra civilista. La monarquia espanyola es fonamentalment conservativa, y això impossibilita la transacció salvadora ab les oposicions republicanes.

Ara mateix, a l'hora en que escric aquest article, se tem que la divisió de les majories parlamentaries en la qüestió dels suplicatoris renovi la crisi, rematant la situació dita lliberal. — Però ¿es que la falta d'unitat de parers entre'ls ministres o entre'ls diputats adictes, en una qüestió particular, pot interpretar-se com una mutació radical en la voluntat del país, y, per tant, en l'orientació y significansa que ha de tenir el govern public? Si el President del Consell deixa de comptar ab la confiança de la majoria parlamentaria, aleshores el poder armònic deu substituir-lo per una persona representativa del veritable interès nacional del moment, donant-li plena facultat pera acudir an el

sufragi del poble, en consulta an el sobirà originari, la nació, y renovant el poder parlamentari.

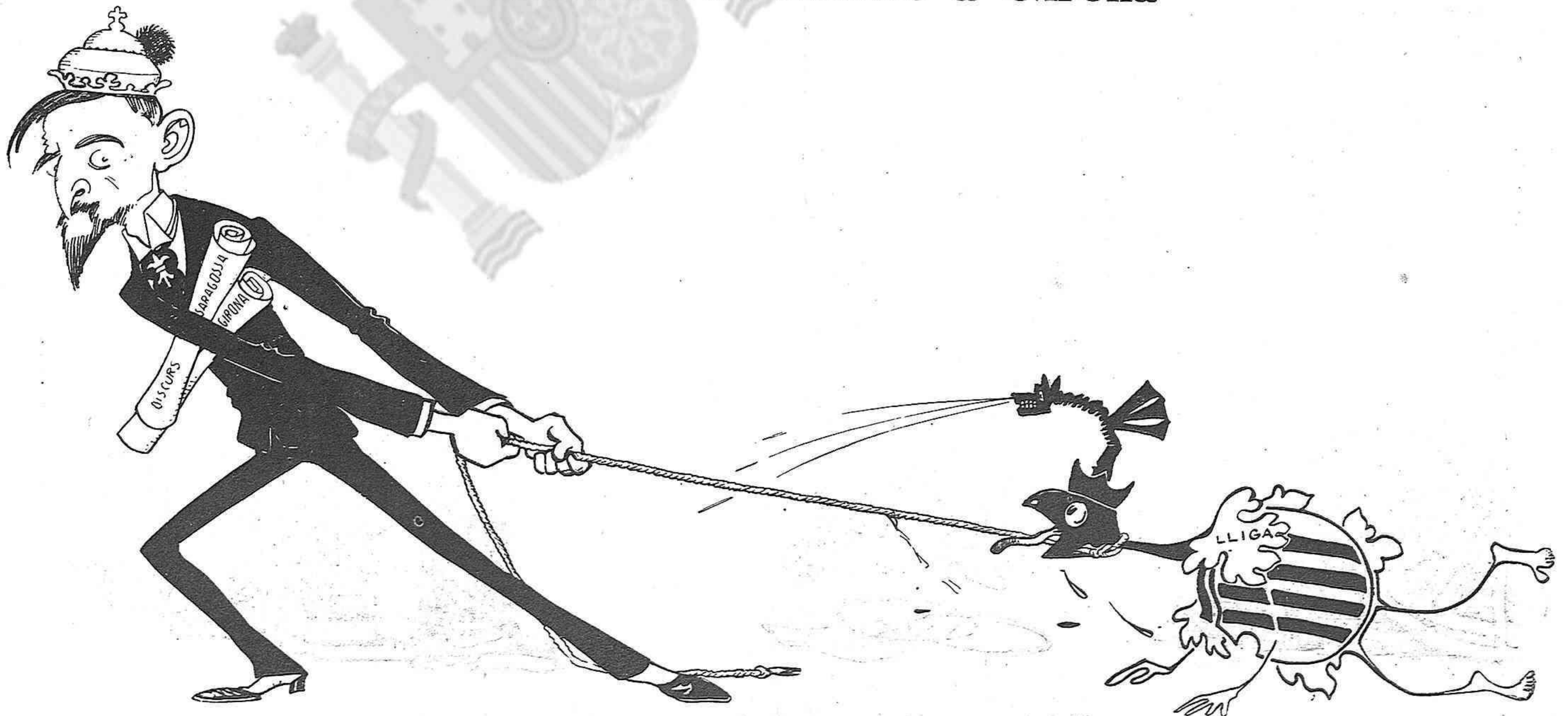
Però hi ha dues males fonamentals, que s'oposen a la possibilitat d'aqueixa noble política: la primera es del país; la segona es del règim. El país no té més voluntat electiva que la que li imposen els governs; es el govern qui forma les majories; no són les majories qui formen els governs. El remei d'això seria una mena de jacobinisme educatiu tutelar o dictatorial si voleu, que suggerís an el poble aqueixa voluntat que, per incultura, no pot avui tenir. — Però aquí toquem la segona malura fonamental, la del règim: es que la monarquia no disposa, en l'actualitat (*perquè mai les ha volgut suscitar*), d'aquelles persones representatives que puguin encarnar l'ansia d'origenació espanyola, la satisfacció de les veritables inquietuts públiques, la sed d'ideal, que, naturalment, no ha de cercarse en les burgesies corruptes, en els conformismes egoistes, en els interessos dels que preveuen y temen la necessaria aminva dels privilegis propis y avantposen l'utilitarisme personal a la salut pública. Es que'ls homes són agotats dins el dinastisme, y les file-

res no se són renovades en aqueix indispensable *esdevenir*, en aqueixa sanejadora evolució que es vida, tant en l'orde polític com en l'orde natural.

Anem a comptes: ¿pot pensarse seriosament en un retorn d'en Maura? ¿Es que han variat de tal manera les circumstancies, que la taca ab que caigueren els homes de 1909 s'es netejada y esborrada? ¿Es que s'ha proclamat, davant les Corts, davant el món que protesta, l'injusticia de les nostres acusacions? Perquè, entengu'ns be: el govern conservador no deixà el poder per un natural acabament de la seva missió temporal de partit estacionari, després d'una època de descans en que'l país deixés arrelar les passades reformes progressives y's preparés pera la nova tongada reformadora. No. El govern d'en Maura caigué per una irada imposició de totes les veus veritablement contemporànies, irritades de l'anacronisme que aquell gabinet representava. Hi ha caigudes y caigudes. El govern pot *deixarse*, y pot *perdre's*. Y la situació Maura va *perdre* el poder, en un bell moment d'imposició patriòtica, pera que no *perdes* la nació.

Per altra part, ¿es possible, es prudent, es

El discurs d'en Cambó a Girona

— Apa, ¡cap a la monarquia!...

lícit, prescindir en absolut de la col·laboració de les esquerres, encara que no sien dinàstiques, fins al punt de reduir-les a una actitud desesperada, a una protesta sense redempció? ¿Ha d'esser sempre el procediment dels governs una despietada repressió, el menyspreu absolut a una part considerable del voler popular, la més conforme precisament ab la nota general a l'occident europeu? ¿No hi ha una indirecta provocació a les doloroses jornades revolucionaries, en l'eterna successió dels procediments de duresa preventiva i repressiva, en la lenta y gradual destrucció de les llibertats constitucionals y modernes, en el ressurgiment de l'antic règim, en aqueix rebrot catòlic de totes les velles opressions? Y recordem tots que les campanyes de la premsa mateixa, com a revelació de la veritable protesta nostra, estan atenuadíssimes per les lleis prohibitives y dures. —L'opressió té vergonya de sí mateixa, y vol passar sempre com a llibertat. —Pera nosaltres no ha passat temps, desde 1835, en que Musset cantava *La loi sur la presse*:

«Pendant que vous dormez on bâillonne la presse et la chambre au travail enfante une prison.»

Síntoma característic de l'incultura general de les *classes distingides*: l'ignorància en que's troben respecte a l'extranger. —*No saben francès*, encara que com a papagalls el parlin. —Per això no s'enteraren de la protesta solidariament humana de 1909. Per això no saben l'efecte que produiria en l'opinió estrangera el retorn, no d'una situació conservadora, no d'un partit moderat, no d'uns veritables *torys*, sinó d'aquells mateixos homes de 1909, sense cap purificació, fins sense cap arrepeniment. No hi ha antipatriotisme comparable an el d'aquets falsos patriotes que no fan cas del bon nom col·lectiu. ¿Qui els dirà mai lo que representaria, com a mortal desil·lusió, com a caiguda de les darreres esperances, en un cor de patriota a la moderna, en un cor de jove, de sanament ingeniu, d'enamorat quixotes de la novella Espanya, la tornada de l'home llamentable, imposat com un espòs vell a la jove patria?

Vull creure encara que no serà. Vull creure en les regions dolces de l'ideal, per sobre les doloroses apariències. Vull creure que nosaltres, republicans, tot treballant per l'aspiració definitiva y completa, podrem ajudar interinament als homes nous, barrant la porta a la tirania...

La política espanyola dinàstica pateix d'aqueix *monarquisme de segon grau*: el fulanisme. No imagina més que la repetició dels mateixos homes, reaccionant contra tota memòria de fracassos sorollosos. No està habituada a suscitar conductors novells, perquè no renova els ideals propis, sinó que s'aferra an els interessos materials y prosaics. Y per això els capdills, aclamats com únics, no volen fomentar l'educació del poble pera la sobirania, ja que

sols per la perpetuació de l'estat actual continuaran podentse dir sobirans.

GABRIEL ALOMAR

En l'article anterior va apareixer la frase «renovació del nostre edicte de Nantes», ont havia de dir, naturalment, *revocació*.

LA CLAUDICACIÓ

N Canalejas està passant el límit de la decència política. Després de tota la seva política reaccionaria, que tant eloqüentment ha fuetejat en Melquiades Alvarez, aquest projecte de llei sobre'ls suplicatoris representa un veritable acte d'impudícia. El president s'ha venut, per dir-ho així, al diable, y ja res li fa res.

Quina paradoxa més desconcertant! Qualsevol hauria dit que l'estada en el poder del polític més radical de la monarquia, de l'home que en certes ocasions s'havia declarat més avensat que'ls mateixos republicans, se caracterisaria per una serie de projectes de llei democràtics y civilistes que haurien aixecat la protesta dels elements conservadors y ultramontans. Y ha succeït tot lo contrari. Llevat d'aquell simulacre de reformes anti-clericals que produí l'agitació catòlica de l'estiu de 1910, el període de govern del senyor Canalejas s'ha distingit per una conducta y per uns propòsits que han aixecat la protesta irada dels elements esquerres. El senyor Canalejas, per compte d'empendre la batalla contra les dretes, batalla que havia preconisat en tota la seva vida de «sembrador d'idees», —com diu ell— s'ha girat furient y escumejant contra les esquerres republicanes y obreres.

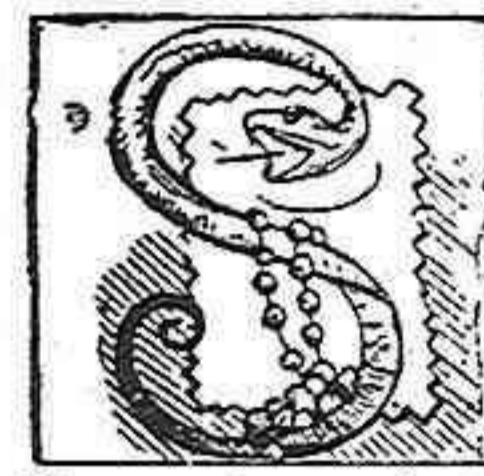
Quina desviació, o —dit més clar— quina desaprensió la seva! Pera un lliberal, pera un demòcrata, pera un avensat com ell assegurava esser, lo urgent es assegurar el castig y el processament dels diputats, ab l'intervenció y tot de la jurisdicció de guerra. Suposem per un moment que'l projecte del senyor Canalejas fos just: ¿es que no urgeix molt més aquí, pera'l bon nom del país y pera la seguretat dels ciutadans, la derogació de la llei de Jurisdiccions y la reforma del Codi de Justicia militar? Que'ls delictes (?) polítics dels diputats quedin impunes no ho pot tolerar ni un dia més el nostre primer ministre; cal, a tota pressa, modificar l'estat actual de coses. Ara, que la llei iniqua segueixi imperant, que per un dibuix inofensiu se condemni a un home a vuit anys

de presiri, ah! això sí que pot tolerarse, això sí que pot consentirse!

El cas del senyor Canalejas fa perdre les darreres esperances que hi pogués haver en una orientació democràtica y europea de les institucions. Y quasi apaga tota fe en la regeneració d'Espanya. ¿No tindran remei els mals d'aquesta? Unes paraules de don Miquel de Unamuno venen, en aquest moment, a la nostra memòria. «Se pot esculpir en pedra dura, —diu el rector de l'Universitat de Salamanca— però no en arena. Y aquest poble està pulveritzat.»

Si no estés pulveritzat, si no sofrís una desagregació mortal, serien possibles coses com les que veiem sota'l govern d'en Canalejas?

FULMEN

ERÀ una heretgia dir que'l desenrotll dels debats parlamentaris no logra, per ara, interessar al país?

Aixís es, en efecte. El poble, que té necessitat de moltes coses, veu que aquestes discussions de petiteses no li donen res de lo que ell necessita. Paraules, moltes; reformes, millores, lleis útils, cap.

En Canalejas, que va arribar al poder ab un programa llarguissim, té encara el programa a la mà, sense haver comensat a «executar» ni el primer número. Les oposicions derrotxen cada tarda tresors d'eloqüència, però... no sols de discursos viuen els pobles. Don Melquiades Alvarez, l'Anselmi de l'òpera parlamentaria, canta un'aria brillantíssima, en la qual, després de manifestar que en Canalejas ha fracassat, declara que lo que aquí convé es un nou Govern lliberal presidit per un altre home. No'l diu el nom del home, però tothom el sab: es en Moret...

Entaulada en aquest terreny la batalla, ¿còm es possible que les seves peripecies interessin a un país expremut y aclapat per tot llinatge de miseries?

De dia en dia van fentse més visibles les senyals de la descomposició que mina el partit que avui governa.

En Burell, diputat de la majoria y antic company d'en Canalejas en el ministeri, no ha tingut empai en alsar en ple Congrés la bandera de la rebel·lió.

Una vegada més s'està complint l'eterna llei de la política espanyola.

AVIS

La setmana que ve
EXTRAORDINARI
DE
La Campana
de Gracia

8 planes * 10 centims

Els conservadors sempre cauen perquè els seus enemics els tiren a terra.

Ab els lliberals succeeix al revés: els que's cuiden de ferlos caure són sempre els seus propis amics.

El *granet* Burell sembla una poca cosa. Però els derrumbaments governamentals solen comensar aixís: per poquetes coses, que acaben per emportarsho tot.

La Actualidad, com la majoria de la premsa barcelonina, ha volgut honrar la memòria del popular actor D. Jaume Martí, mort recentment en aquesta capital.

Y pera ferho ha tingut a be *La Actualidad* reproduir un gravat de LA CAMPANA DE GRACIA, el qual representa al malaguanyat actor en una de les seves creacions.

Fins aquí res hi hauria que objectar si, al donar el dibuix, s'hagués preocupat *La Actualidad* de citar la procedència del mateix. No ho ha fet, y això ja es censurable.

¿Es culpa de l'amic Granada, simpatic editor de *La Actualidad*, o es cosa del director d'aquet periodich?

Si es cosa del primer preguem a l'amic Granada que miri de no reincidir, sols sigui pera estalviarnos la feina de ferli avinent el petit deure de cortesia que la cosa representa.

Si es lo segon, pot, des d'ara, estirar les orelles al director desaprensiu, que no repara en apropiarse lo que no li correspon.

Per fi ha arribat el gran dia. El vinent dilluns, si no hi ha contraordre, tindrà lloc al Ferrol la botadura del acorassat *Espana*, el primer dels que, gracies als dos-

Ja'l treuen de casa

—Nois ¿que no m'ajudeu a tragar?
—No!... Qui s'ha menjat la carn, que rosegui els ossos.

d'altres, sota les multituds sortides de mare, sense fre y sense direcció.»

Avui, en efecte, se noten símptomes alarmanants en la lluita social. Dèu o quinze anys enrera semblava que la solució del problema obrer entrava per vies legals. Ara menassa altra vegada l'espectre d'una revolució desoladora.

Però, de qui es la culpa? Es, principalment, dels conservadors, dels burgesos suïcidament egoïstes, els quals, ab les seves imprudents resistències, impedeixen que les reformes socials siguin tan radicals y vinguin tan depressa com convindria. La màquina de l'Estat, entravancada per aqueixos elements, fins quan es manejada per governs y partits d'esquerra elabora massa lentament les lleis obreres y les produeix massa raquítiques. Si aquesta situació s'allarga gaires anys, el periodista francès veurà confirmades les seves pessimistes previsions.

A. R. y V.

Vici y religiositat

LEGIEM ahir que un capellà de Berlín havia montat un cinematògraf en l'interior d'una capella evangèlica, y que, entre plàtica y plàtica religiosa, servia a la concurrència una tanda de películes de caracter desinvolat. Avui ens diu un diari dels de casa que s'ha constituït a Barcelona una societat encarregada de fundar al Tibidabo un gran casino, que, sobre donar a la montanya un nou alicient, resti concurrència a la Rabassada.

L'idea no està del tot malament. Més, si tenim en compte el nostre afany imitador, que no'ns permet contemplar sossegadament l'èxit del veí. Per altra part, es el Tibidabo un lloc esplèndid com pocs n'hi hagin, circumstància aquesta que ha de beneficiar per força a la nova fundació.

Es sabut que al Tibidabo hi construeixen els Caputxins un temple dedicat al Sagrat Cor de Jesús. A l'enterarse dels propòsits de la societat protectora de la ruleta, alsaren els Caputxins el crit al cel. ¿Com consentir que davant per davant del temple dedicat al Sagrat Cor se'n fabriqués un altre destinat a honorar el vici representat per la ruleta?

Les gestions pera impedir la consumació d'aquesta espècie de sacrilegi comensaren tot seguit. Les influències, les amistats, els precs y fins les amenasses se posaren en joc. Els Caputxins del Tibidabo, gelosos de la possessió

per ells conquistada, servadors de la fe, no s'avenien, deien, a que'l joc funcionés al cim de la montanya, distreient d'aquet modo l'atenció dels fidels que poguessin anarhi ab intenció més o menys piadosa.

La lluita entre la ruleta y els pageneristes del Sagrat Cor comensà en aquet moment. Resultat de les gestions practicades pels dos bandos ha sigut un acord que omplirà de satisfacció a quantes persones s'interessin per la pau de la ciutat.

Els Caputxins transigiren, al fi. Homes experimentats, al cap-d'avall, saben lo difícil y lo perjudicial que resulta oposarse a les manifestacions de la nostra vida moderna. Posats a lligar caps, ¿per què no establir una germanor entre la fe y el vici? ¿Podent uns y altres viure en pau, a sant de què ferse mala cara?

Entrats en el camí de la conciliació, han promès els Caputxins deixar corre la campanya que contra la ruleta veïna pensaven emprendre, a condició de que'l temple del Sagrat Cor, que pera la realització de les seves obres fia en les almoines dels devots, compti, d'ara en avant, ab una subvenció del Casino.

Els donatius, les subscripcions—diuen els Caputxins—són cada dia més migrats. Les persones promptes a traduir en quartos la seva religiositat, disminueixen en proporció atarradora... Les obres de l'iglesia se ressenten de l'indiferència dels fidels...

Per això han depositat l'actitud d'hostilitat que adoptaren en un principi, avenintse a treure del joc els recursos que pera acabar el temple els falten.

No's dirà, doncs, que siguin els Caputxins del Tibidabo persones que no caminen ab el temps.

La pensada que han tingut els acredita de practics y fa honor a la seva llestesa.

Desfà, sobre tot, l'equivoc que presenta als ulls de molta gent al vici y a la religió com coses incompatibles.

X.

REPICS

ALLINSE la boca els que opinen que combats de la naturalesa d'alguns que s'han donat al Rif, en que cauen els morts a dotzenes y els ferits a centenars, són pàgines tristes y doloroses de l'història d'un poble.

Els que fins ara vivien en aquesta creencia estaven mal informats.

¡Sense una pesseta!

Sentint campanes...

Una cèlebre majordona s'entenia ab el vicari de la parroquia.

El rector, que havia deixat dit que estaria tres dies fóra, va retornar una nit, de cop y volta, y va atrapar *infraganti* a la parella.

—Ah, Mariagneta!... Falsa!... Traïdora!... ¿Aixís m'enganyes?—exclamà el mossén.

—Ets tu qui m'has enganyat!—respongué ella.—Vas prometre'm que estaries tres dies fóra y no més n'hi has estat dos.

Els diaris catòlics italians han posat, durant la guerra ab els turcs, a Nostre Senyor com a general en jefe del seu exèrcit.

«Han sortit els acorassats beneïts de Deu...», escriu un d'ells. «El Deu dels nostres soldats ens portarà a la victòria», exclama un altre. «El Senyor que'ns protegeix les naus», diu el de més enllà.

Y, contestant a tots aquets xarrupa-llànties, escriu un periodíc liberal:

«Digueume, fanàtics d'aquet Deu *guerrero*: ¿Quin Deu és, doncs, que, segons els catòlics vienesos, beneeix els canons austríacs que han de servir, un dia, pera arrasar l'Itàlia?»

—¿Lo dels suplicatoris?... ¿La qüestió religiosa?... ¿Les discordies internes del partit?... ¡Ca!... ¡Això, això es lo que a mi m'amoïna!...

Segons el felicíssim senyor Canalejas, aquets fets són «simples incidents, propis de tota campanya, que en el nostre temperament meridional, un tant impressionable, produeixen la natural sensació.»

La frase, per la despreocupació que respira, mereixeria ser gravada en lletres d'or a la porta de la Presidència del Govern.

Y a sota, pera acabar d'arrodonirla, s'hi podria posar aquella altra, també famosa, pronunciada setmanes enrera pel senyor Lerroux: «Lo que ara hi ha a Melilla no es guerra.»

Un telegrama d'Amèrica:

«Guayaquil, 28.—La multitud asaltó ayer la cárcel de Quito, linchando á cinco generales revolucionarios.»

Don Emiliano, després d'haver llegit la tremenda notícia:

—¡Recristina!... Deu me'n guard d'anarhi, a Quito!... No hi estaria poc exposat, jo, que'n soc tant de revolucionari!...

Ha arribat l'hora dels apuros.

El dissabte, el ministre d'Hisenda va llegir al Congrés un projecte d'emprestit per la insignificant quantitat de 2.000 milions de pesetes.

Perquè els contribuïents no s'espantin, el senyor Rodríguez diu que aquesta barbaritat de milions ha de servir únicament pera convertir deutes, recullir obligacions del Tresor y realisar altres operacions per l'estil.

Però el país, per ensucrada que se li dongui la píldora, no se l'empassa.

Quan el Govern demana quartos, es perquè en necessita.

Y si'n necessita...

Ja veuran com al fi la funció, segons ús y costum, va a acabarse aumentantnos la contribució.

No hi ha efecte sense causa.

Don Antoni Maura ha estat malalt dos o tres dies.

No n'hi havia pera menos.

Les amenasses de l'Ulled, desde'l cafè Martí!

Don Emiliano Ambrosio, el famós don Emiliano, se n'ha anat cap a Madrid.

A què?

Ja s'ho poden pensar.

A matar tres tiros d'un pardal:

A fer caure el govern; a impedir que pugui en Maura, y, de passada, a donar el pésam an en Moret.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

ACUDITS

Un metge feia reconvençions a un senyor aficionat a la beguda:

—El rom?... Miri, vaig fer la prova ab un gos. Després de donarli menjar, li vaig fer ingerir una copa de rom. La pobre bestia va fer una digestió penosíssima... ¿Sab què vol dir això?

—Que'l rom no s'ha fet pera'ls gossos.

En un restaurant economic:

—Camarer!... Miri, en aquest arròs hi he trobat una aranya.

El mosso:

—No ho extranyi... Hi dèu haver saltat pera cassar les mosques que hi havia.

Entre amics, en el circol:

—Sabs l'Andreu?... L'altre dia va fer una aposta: va dir que s'empassaria una pesseta; se li va entravessar al coll, no li van poder treure y's va morir.

Un que se les dona de filosof:

—Això es una demostració de que'ls diners no fan la felicitat.